

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

79. An iuramento Castitatis, Religionis, peregrinationis Ierosolymitanæ,
&c. possint ab Episcopo dispensari? Et distinguitur, quod natura iuramenti
omnino est distincta à natura voti, & quod votum, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

luisse concedere benignitatem. Et hæc omnia docet etiam Portel *ubi supra*.

5. Quintò, commutatio, aut dispensatio votorum, facta bona fide, & tempore Iubilæi valet, & est tuta, etiamsi postea non impleantur requisita pro obtinendo Iubilæo. Ita contra Ioan. de la Cruz *in direct. confes. p. 177. 2. art. 2. dub. 1. 1. concl. 7.* Raphaël de la Torre *in 2. 2. tom. 2. qu. 8. art. 1. 2. disp. 5.* & alios, docet Portel *in dubiis Regularium, ver. vobis dispens. m. 52.* Henriquez *lib. 7. de indulgent. c. 1. n. 4.* Sanchez *in summa. 1. 1. lib. 3. c. 54. n. 53.* Suarez *de Relig. 2. lib. 6. c. 16. n. 10.* Proit *de Iubilæo. c. 12. dub. 3. & alij.* Sed an postea penitens, qui bona fide obtinuit dispensationem votorum, si voluntarie omittat opera prescripta in Iubilæo, peccet mortaliter? Affirmatiue responderet Portel *ubi supra*, & Suarez *n. 11.* Sed mihi placet opinio Sanchez negatiua, quam probabilem putat Filiucius *tom. 2. tr. 26. c. 10. n. 30. 1.*

6. Sextò, si commutatio fuerit facta in melius, negant aliqui posse voventem redire ad prius votum. Ita Suarez *de Relig. 2. lib. 6. c. 20. n. 1.* & alij. Sed contrariam sententiam Sanchez probabilem esse putat Filiucius *tom. 2. tr. 26. c. 10. n. 289.* & egotutam in praxi esse existimò, quia talis commutatio efficitur in fauorem voventis. Ergo, &c.

7. Septimò, si vnus Confessor inueniat penitentem, cui alius Confessor commutauit votum in rem minus æqualem, & ambo Confessores sint viri docti, poterit vltimus Confessor, quiescere & stare opinioni Confessoris prioris, qui forte aliquam circumstantiam melius considerauit. Ita Portel *in addit. ad dubia Reg. ver. vobis commutationem, n. 92.* quòd si Confessarius sit idiota, penitentem moneat, si ipse sit vt acquiescat, sin, illum relinquat in bona fide.

8. Octauò, puto quoad vota conditionalia castitatis, Religionis, &c. etiam post adimpletam conditionem, posse illa Episcopum, & Confessarium Regularem, & privilegiatum commutare; quidquid in contrarium asserant Lessius *lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 131.* Sotus *de iust. lib. 7. q. 2. art. 1. ad 4. Nauar. c. 12. n. 43.* Azor. *tom. 1. lib. 1. c. 19. q. 3.* Valentia *tom. 3. disp. 6. q. 6. punct. 7.* & alij. Sed tu tene nostram sententiam, quam tuncur Sanchez *in summa, tom. 1. lib. 4. cap. 40. n. 99.* & de Matr. *tom. 2. lib. 8. disp. 11. n. 1.* & alij, quos nouissimè citat, & sequitur Layman *in Theol. mor. lib. 4. tr. 4. c. 8. n. 10.* quia supradicta vota non emittuntur ex directo effectu ad rem votam, sed ad beneficium, quod à Deo expectamus, vnde etiam post adimpletam conditionem non videntur vota absoluta, & perfecta: quia eorum radix est imperfecta, quæ in illis intrinsecè semper imbibitur, quæ est affectus ille indirectè, ex quo votum processit. Et hæc magis practicabilia decerpsi in materia commutationis votorum, nunc ad alia transeamus.

RESOL. LXXIX.

An iuramenta castitatis, Religionis, peregrinationis Ierosolymitana, &c. possint ab Episcopo dispensari? Et distinguitur, quod natura iuramenti omnino est distincta à natura voti; & quod votum, & iuramentum habent distinctas essentias, &c. Ex p. 10. tract. 14. & Misc. 4. Ref. 19. aliàs 17.

§. 1. Negatiuam sententiam docent Doctores, quos citat, & sequitur Quintanaduenas *de Iubilæo duarum hebdomadarum, c. 12. n. 18.* vbi sic ait: Los iuramentos hechos à Dios de Castidad, y Religion es lo mas cierto no se pueden commutar por este iubilæo, ni Bula, ni dispensar el Obispo, que son obligaciones de la mesma calidad, que los votos. Afirmarlo Cayetano, Soto, Rodriguez, Toledo, Azor, y otros que Tom. VII.

traen, y figuen Sanchez.] Ita ille; cui etiam adde Valentiam, 1. 3. disp. 6. qu. 6. punct. 4. & ego alibi hæc sententiam probabiliorẽ existimaui.

2. Verum denuo illam tractare coactus sum ex pertinacia cuiusdam Parochi Theologastri, qui mordicus his diebus contendebat sententiam affirmatiuam non esse probabilem, vt ego olim dixeram: Assero igitur, iterum, esse satis probabilem, & tuta in praxi; & illam nouissimè tenet Magister Texeda *in Theol. Mor. 2. 2. lib. 3. tr. 2. contr. 6. n. 249.* Et ratio est, quia Episcopi possunt relaxare omnia iuramenta suorum subditorum nullo excepto, dummodò non cedant in præiudicium tertiæ personæ: Quæ propositio S. Thomæ est apud omnes certa: at huiusmodi potestas, non est ablata eis iure aliquo: ergo attento iure manet apud illos; & hæc videtur demonstratio. Secundò, quia attento iure positiuo, solum est Pontifici reseruatam Votum peregrinationis Hierosolymitanæ: ergo vltra illud huiusmodi restrictio extendi non debet, exceptio enim firmat regulam in contrarium, *de regul. Iur. in 6.* Confirmatur hoc: quia vota illa quinque absoluta non sunt Pontifici reseruata iure aliquo positiuo, nisi solum ex consuetudine: ergo cum huiusmodi consuetudo sit odiosa, & cedat in præiudicium potestatis Episcoporum, ipso diuino iure debet restringi, ita vt illis non præiudicet. Itaque vis, & efficacia argumẽti nostri consistit in eo quod si in toto iure non reperitur aliqua prædictorum Iuramentorum reseruatio, quare nos illam inducere debemus? præcipue, quia prædicta Iuramenta non sunt vota, nec habent rationem Votorum, vt non bene sentit Sanchez *de Matr. lib. 8. disp. 13. & in Summa lib. 3. cap. 19. n. 6.* quia distincta est omnino natura Iuramenti à natura Voti, & Votum, & Iuramentum habent distinctas essentias, quod manifestum est, ex eo quod Pontifex non habet æqualem potestatem dispensandi in Iuramentis, ac habet in Votis, quia Iuramenta aliqua non potest relaxare qualia sunt illa, quæ cadunt in damnum tertij: Vota autem cum semper fiant Deo, omnia potest relaxare, & in omnibus dispensare; & ideo non sequitur, vt si illa quinque Vota absoluta sint reseruata, & in illis Episcopi dispensare non possint, quod in similibus Iuramentis idem debeat fieri. Et hæc omnia docet Texeda *ubi supra*; cuius sententiam sequitur etiam nouissimè Rocafull *in Praxi Theol. Mor. 1. 2. lib. 2. præcept. 2. Decalogi, sect. 5. c. 1. n. 89.*

3. Et si dicas Iuramentum de his rebus, quæ in materia Voti essent reseruatae Papæ, non esse Iuramentum asseritorium, ergo promissorium; ergo includit promissionem, & ex consequenti Votum. Respondeo, nomine Iuramenti promissarij non intelligi rigorosam promissionem, quæ requiritur ad votum; quia aliàs omne Iuramentum promissorium esset Votum: sed dicitur promissorium largè, & quia vt plurimum includit promissorium: vel dico Iuramenta ista esse promissoria, non tamen esse vota, quia votum debet esse promissio facta Deo; qui iurat autem Religionem ingredi, promittit quidem, non tamen Deo; sed solum Deum adducit in testem promissionis. Si autem quis voluerit defendere primam sententiam, respondebit Iuramenta quinque, (quæ si essent Vota, essent reseruata Papæ) non esse reseruata, quatenus reseruato maiori vinculo Voti ipsa reseruata sunt, sed quia vsu reseruata sunt.

RESOL. LXXX.

Qui nam Prælati possit relaxare iuramentum, quando contrahentes sunt diuersæ Diocesi? Et an index secularis possit cognoscere de nullitate relaxationis iuramenti, ab Ecclesiastico indice concessæ? Ex part. 11. tract. 2. & Misc. 2. Ref. 36.

H 3 §. 1. Pater

Alibi in to:
4. tr. 3. Ref.
91 & ibi in
tr. 4. Ref. 91.

Sup. hoc in
1. 1. 1. Ref.
& in aliis
cas. not.

Sup. hoc in
1. 1. 1. Ref.
& in aliis
cas. not.

Sup. hoc in
1. 1. 1. Ref.
& in aliis
cas. not.

Sup. hoc in
1. 1. 1. Ref.
& in aliis
cas. not.